GAZETA KRAKOWSKA

N^ro^ 88.

Z KRAKOWA dnia 3 LISTOPADA 1824 roku we SRODĘ.

Z Warszawy d. 25 Października.

Dnia 17 b. m. odbył się w tuteyszey stolicy obrzęd Ingressu JW. JX. Arcybiskupa Warszawskiego następuiącym sposobem: Duchowieństwo tak świeckie iak zakonne o wpoł do 10tey zrana zgromadziło się do Kościoła OO. Kapucynów. Kapituła Metropolitalna o trzech kwadransach na 10tą zebrała się w tymże Kościele. Duchowieństwo uwiadomione przez X. Ceremoniarza uszykowanem zostało w processyi liniią ku Kościołowi Metropolitalnemu. O samey 10tey JW. Arcybiskup i Prymas po ucałowaniu podanego sobie od pierwszego Prałata Kapituły Metropolitalney Krzyża, wyszedł z Kościoła OO. Kapucynów otoczony wielu Senatorami, Radcami Stanu i Urzędnikami, maiąc obok siebie JJWW. Manugiewicza i Dzięcielskiego Biskupów Sufraganów Warsz: i Kalis: pontyfikalnie ubranych; poprzedzała Go Kapituła Metropolitalna, a ieden z Jey Członkow niósł Krzyż Arcybiskupi. Skoro processyia ruszyła z mieysca, dały się słyszeć odgłosy dzwonów kościelnych w stolicy, Duchowieństwo zaś śpiewało hymny pobożne. Gdy JW. Arcybiskup przyszedł do przysionka Kościoła Metropolitalnego, Prałat assystuiący w kapie podał Mu kropidło z święconą wodą, którą siebie, Duchowieństwo i lud pokropił. Duchowieństwo odśpiewało Antyfonę *Sacerdos et Pontifex*, w czasie którey odprowadzono JW. Arcybiskupa do przygotowanego przed Kaplicą Nayświętszego Sakramentu klęcznika, gdzie uczyniwszy adoracyią udał się przed wielki ołtarz, i tam ukląknąwszy, dopoty pozostał, dopóki Duchowieństwo śpiewów nie ukończyło. Poczem Prałat Assystens stoiąc *ad cornu Epistolae*, odśpiewał *Versus et Colectam* z Pontifikału Rzymskiego. Klerus rozpoczął Antyfonę o S. Janie Chrzcicielu. A JW. Arcybiskup przystąpił do środka ołtarza, ktory pocałowawszy poszedł *ad cornu Epistolae*, i tam od odśpiewał *Collectam de Patrono Titulari*. Po odśpiewanych wzwyż wyrażonych modlitwach JW. Arcybiskup udał się na tron, gdzie Go pierwszy z Prałatów Kapituły, to iest, JW. Węgierski, Dziekan Metropolitalny, stososowną przemową powitał. Na co mile

odpowiedziawszy JW. Arcybiskup udał się do przygotowanego Faldystorza przy kratkach Presbiteryi, i tam rozpoczął *Homilią* do licznie zebranego i pobożnego ludu, w którey obowiązki Pasterza i owieczek wykładał; po iey ukończeniu udał się JW. Arcybiskup przed ołtarz, gdzie Go ubrano w pontyfikalny aparat do sprawowania Mszy S. Ukończywszy świętą ofiarę, obrócił się przy ołtarzu JW. Arcybiskup do ludu, a ieden z Prałatów odczytał Breve Oyca S., nadaiące odpust zupełny przytomnym tey ceremoni. Potem JW. Arcy-Pasterz podług przepisaney formy udzielił zgromadzonemu ludowi Apostolskie w imieniu Oyca S. błogosławieństwo, a tenże sam co i poprzednio Prałat w języku Polskim ogłosił powyższą Bullę Papiezką. W czasie Mszy S. liczna orkiestra złożona z Artystow i Amatorow, wykonała wielką muzykę kompozyi Józefa Elsnera, Rektora Konserwatoryum, i Offertoryum kompozycyi Jozefa Stefan1ego. Po ukończeniu Mszy S. JW. Arcybiskup zeszedł *ad Planum* przed ołtarzem, i zaintował Hymn S. Ambrożego: *Te Deum laudamus*, który muzyka odegrała. Po iego zaś ukonczeniu Prałat Assystens odśpiewał Collecte: *Deus cujus misericordiam; ex Votiva de SS. Trinitate.* Po nabożeństwie JW. Arcybiskup udał się z całą Assystencyią do Zakrystyi dla złożenia ubioru kościelnego. Zkąd Prześwietna Kapituła *cum Clero Minori*, odprowadziła Go do wielkich drzwi kościelnych, przy których podane Mu zostało kropidło z wodą święconą.— Obecni byli temu obrzędowi JJWW. Biskupi Krakowski, Płocki, i Kujawsko-Kaliski; Senatorowie Królestwa obecni w stolicy, JW. Minister Wyznań Rel: i Ośw: Pub: z całym składem Kommissyi, i wielu innych Urzędników, a lud pobożny napełniał Kosciół Katedralny, i przyległe nawet ulice.

Ze Lwowa d. 27 Października.

Dnia 19 b. m., to iest na drugi dzień po uroczystem zagaieniu Seymu, Stany na poufnem Zgromadzeniu w sali radziey Wydziału Stanowego, miały przygotowawcze narady tak względem Postulatow Królewskich, iak innych załatwić się maiących przedmiotów.

W tymże dniu u JW. Prezesa Stanów był wielki obiad.

We Srodę dnia 20 były obroty woienne za rogatkami Janowskiemi, wyprawione przez woyska we Lwowie załoguiące, iak i drugie z powodu Seymu tu sprowadzone. Nader liczna zebrała się publiczność i wszyscy podziwiali wyborną postawę tych woysk, niemniey łatwość w wykonywaniu roznych ewolucyy.

Potem był wielki obiad u JW. JX. Prymasa.

We Czwartek miały Stany urzędowe posiedzenie pod przewodnictwem JW. Prezesa Seymu. Na tem stanowiono Uchwały tak we względzie Krolewskich Postulatów, iak i w innych przedmiotach należących do zakresu czynności Stanowych.

W wieczór JW. Prezes Seymowy zgromadził do siebie na świetny bal Członki Stanowe i inne nayznakomitsze osoby.

W Sobotę dnia 23 Seym zamknięty został.

Stany zebrały się w mieyscu na pu-

bliczne posiedzenia przeznaczonem o godzinie 11sty przed południem.

W teyże godzinie udał się tamże JW. tych Krolestw Gubernator i Prezes Stanow, Hrabia Taaffe, z tą samą uroczystością, iak przy zagaieniu Seymu.

Przez JWW. Dygnitarzy Koronnych w grono Członków Stanowych wprowadzony, wyznaczył Deputacyią po JWW. C. K. Kommissarzy Seymowych. Deputacyią składali: Kanonik Przemyski Obrządku grec: unic: JX. Sielecki, JW. Hrabia Jan Stadnicki; W. Netrebski i drugi Deputowany Miasta, Ziętkiewicz.

JWW. Kommissarze Seymowi w uroczystym orszaku, otoczeni oddziałami woyska, przybyli na Zgromadzenie Seymowe.

Powitani od Prezesa Seymu i Dygnitarzy Koronnych, tudzież na mieysca swoie odprowadzeni, odebrali Protokuły Seymu z rąk JW. Prezesa, który przy tey sposobności miał do nich tu poniżey następuiącą Przemowę, po którey naprzod JW. pierwszy Kommissarz Seymowy, a następnie JW. JX. Prymas mieli Mowy, tu równie następuiące:

MOWA

Jaśnie Wielmożnego Prezesa Stanów:

" Seym obrady swoie zakończył.,,

" Nie byłyto rozliczne, z biegiem czasu bez przerwy wzrastaiące uciski, co zaięły uwagę Zgromadzenych Stanów.,,

" Wzniosłe tylko uczucie, ktore każdy z nas ciągle w swoich piersiach żywi, kierowało i na tym Seymie czynnościami i ukończenie ich przyspieszyło.,,

" Przy wszystkich obradach naszych byłeś świadkiem JW. Hrabio! iednozgodnych wynurzeń naszego nieograniczonego przywiązania wierności ku uświęconey Osobie Nayiaśnieyszego Monarchy, i owey niewzruszoney miłości ku Oyczyznie, ktora świętszego nie zna obowiązku, iak pełnić naywyższą wolą z Krolow naylepszego.,,

" Z tego to czystego, żadną rozróżnością widoków niezamąconego zdroiu, wypływały uchwały, ktore teraz mam zaszczyt polecić Tobie, dostoyny Kommissarzu Seymowy!,,

" Nieś nayczulsze i nayżywsze dzięki Naymiłościwszemu Panu i Oycu naszemu za ulgi, które kray nasz przez łaskę i błogą pieczołowitość Jego, teraz doznaie,,

" Wszakże, zgromadzone Stany winiłyby same siebie, że nie zupełnie zaufaniu N. Pana odpowiedziały, gdyby wraz wiernego obrazu położenia kraiowego, uczynić pominęły.,,

" Owszem, z ufnością, iako dzieci ku Oycu, przychodzi im wyznać obawę, iż może ich naywiększe usiłowania niedołężnemi okażą się w wykonaniu tego, czego się naychętniey i szczerem sercem z woli naywyższey podięły.,,

" Uprawa roli, iestto gałęź zatrudnienia naszego, na którey wyłącznie prawie budowaliśmy nasze maiątki, nasze dobre mienie i nasze zarobki.,,

" Wypadki, co zniweczyły przedaż naszych ziemiopłodów, nie iednę tylko gałęź przychodow naszych dotknęły; wstrzęsły one budową przemysłu Narodowego w głowney podstawie, na którey się wszystko opiera; i żadney części z całości nie ochroniły.,,

" Klęski wreście, które ponosimy, nie są to iedynie naturalne skutki przeyścia do powszechnego stanu spokoyności

ale obcych Państw usiłowania, by się zupełnie w sobie zamknąć i bez naszych płodów obchodzić, wydarły nam i to, co podczas tegóż przeyścia pracą i zabiegliwością uratować byłoby ieszcze w naszey mocy zostało.,,

"A tak Galicyia, która nigdy bogactwy nie celowała, doznaie ciągłych strat, innym częściom Monarchii albo całkiem nieznanych, albo przynaymniey nie w takiey rozciągłości i patrzy na pełznące żródła pomocy, które gdzie indziey nienaruszenie utrzymały się.,,

"W tak trudnem rzeczy położeniu, naydroższe nadzieie nasze żyią iedynie w nieustaiącey nayżywszey łasce i dobroci N. Pana, którey z głębokiem uszanowaniem polecić nas upraszamy.,,

MOWA

JW. pierwszego C. K. Kommissarza Seymowego Hrabi Krasickiego:

Prześwietne Zgromadzone Stany!

"Spełniliśmy wolą Nayiaśnieyszego Pana, Cesarza Króla, Pana naszego Miłościwego, którą nam w przysłanem do mnie piśmie ogłosić dobrotliwie raczył. Widzieć będzie Nayiaśnieyszy Pan w powolnem uskutecznieniu swoich rozkazów, żeśmy zawsze na głos Oycowski Nayiaśnieyszepo Pana wszystko uczynić gotowi. Moią będzie powinnością, donosząc Nayiaśnieyszemu Panu o naszych czynnościach, wystawić stan rzeczywisty kraiu naszego. — Obróci zapewne uwagę Swoię na nas, a serce czułe i przywiązane Nayiaśnieyszego Pana do Swych wiernych poddanych nie pozwoli dłużey wstrzymywać tey ulgi, którey kray nasz tak bardzo potrzebuie. — Zegnaiąc Was, Prześwietne Stany, wyznać muszę w szczerości, że zazdroszczę następcom Moim, których podoba się Nayiaśnieyszemu Panu zaszczycić dostoyności Kommissarzów Swoich, iż szczęśliwsi odemnie, doniosą Wam, Prześwietne Stany o skuteczn eyszey łasce dla kraiu naszego, wydaney z dobroci Nayiaśnieyszego Cesarza Króla Pana naszego Cesarza Miłościwego — pewny bowiem iestem, że to nastąpi, bo Monarcha, który przez ciąg panowania Swoiego zawsze zaięty iest dobrem i uszczęśliwieniem Swych ludow, z niecierpliwością oczekuie momentu, gdzie dobrotliwie odpowiadaiąc ich prośbom, nadzieie onych uskutecznić raczy.,,

MOWA

JW. JX. Prymasa:

"Ilekroć w tem zgromadzamy się mieyscu, tyle razy wznieca się w nas nie tylko uczucie naygłębszego uszanowania dla Jego Cesarsko-Królewskiey Apostolskiey Mości, Nayiaśnieyszego Pana naszego, lecz razem łączy się z tem pamięć łask niezliczonych, które z nieograniczoney Jego dobroci na nas spływaią.,,

"Nayiaśnieyszy Monarcha i Pan nasz przyzwyczaiony od początku panowania Swego całego Siebie szczęściu ludów Swoich oddawać, rozciąga prawdziwie oycowską pieczołowitość na dobro kraiu naszego i pomyślność tegóż mieszkańców. Tey to troskliwości i prawdziwie oycowskiemu sercu Nayiaśnieyszego Pana, w którem wszystkie nadzieie pokładamy, odebraliśmy nowy dowód, gdy Nayiaśnieyszy Pan z podatków tyle nam zmnieyszyć raczył, ile okoliczności te-

raźnieysze dozwoliły. Dzień dzisieyszy, Seym tegoroczny kończący, daie nam nayręcznieyszą sposobność do wynurzenia iednogłośnego czuć naszych i nayglębszych dziękczynień Nayiaśnieyszemu Panu za tę łaskę i wszystkie inne; wkładaiąc na nas na nowo powinność, proszenia ciągle Boga o naydłuższe nam zachowanie Nayłaskawszego Króla i Pana Naszego.,,

"Jaśnie Wielmożni Kommissarze! Wasze cnoty, Wasze światło, Wasze obszerne wiadomości i Wasze gruntowne doświadczenie nie uszły uwagi bacznego Monarchy. Dał Wam nayświetnieyszy dowód zaufania, gdy Was raczył Kommissarzami Swemi mianować. Godnie i zręcznie tak wysokiemu odpowiedzieliście przeznaczeniu, a przez to utwierdziliście razem szacunek dla Was powszechny, w szczególności zaś ten, który od dawna każdy z nas w swem sercu dla Was nosił. Przyymiycie za Wasze prace podziękowanie nasze z zapewnieniem, że wdzięczność dla Was nigdy w nas nie wygaśnie.,,

"Jaśnie Wielmożny Hrabio Szanowny Kraiu naszego Gubernatorze i Stanów królestwa Prezesie! Powszechnie znana sprawiedliwość i niezmordowana gorliwość, z iaką Wasza Excellencyia wysoki i ważny urząd w kraiu naszym sprawuiesz, któremu cały czas i wszystkie swe siły poświęcasz, wielokrotne dowody iak blisko Ciebie wszystko obchodzi, co kraiu naszego się tycze, ziednały Ci ufność a od niey nierozdzielną miłość narodu. Z tąż samą gorliwością, z tąż samą własną Tobie roztropnością kierowałeś Wasza Excellencyia obradami Seymu naszego, za co równie iak za wszystkie do dobra naszego zmierzaiące usiłowania, składamy teraz Waszey Excellencyi nasze dzięki, a pamięć Twych czynów na zawsze w sercach naszych zachowamy.,,

"Przezacne Członki Zgromadzenia Stanowego! Przekonani o Waszych około dobra publicznego nieustannych i gorliwych usiłowaniach, o znaiomości kraiu i iego potrzeb, o Waszey w całem postępowaniu przezorności przez tyle dowodów z lat zeszłych, powtarzamy Wam za prace i w roku tym podięte już tu wielokrotnie czynione podziękowania, pełni nadziei, którą w znakomitych przymiotach Waszych pokładamy, że wszystkie wasze dalsze czynności, tęż samę cechę miłości Monarchy i Oyczyzny nosić będą, którą dotąd oznaczone były, a tem samem do ugruntowania powszechnego szczęścia nayusilniey się przyłożą.,,

"Zwracamy się ieszcze raz do Was Jaśnie Wielmożni Seymowi Kommissarze z nayusilnieyszą prośbą, byście przed Tronem Jego Cesarsko-Królewskiey Apostolskiey Mości Nayłaskawszego Pana naszego, tych uczuciów niewzruszoney wierności, nayglębszego uszanowania, i nayżywszey wdzięczności, któremi widzieliście nas tu przeiętych, Swiadkami byli, i nas łasce Tego Naydobrotliwszego Oyca kraiu naszego, polecili.,,

Po mianych powyższych Mowach JW. Prezes ogłosił Seym rozwiązanym.

W końcu JWW. Kommissarze tym samym sposobem ze Zgromadzenia odprowadzeni, iak byli przyięci, odiechali, a potem na pożegnanie przyymowali odwiedziny JW. Prezesa Stanowego, JWW. Dygnitarzy koronnych i wszystkich Stanow.

W dniu zamknięcia Seymu, był znowu wielki obiad u JW. Przezesa.

Z Madrytu d. 9 Października.

Król wyiedzie z Eskurial do La Grange. Za kilka dni spodziewany iest w Madrycie oyciec naszey Krolowey. Minister sprawiedliwości Colomarde bawi ciągle przy Królu.

Hr. Puebla mianowany iest nadzwyczaynym Posłem, dla zawiezienia Królowi Francuzkiemu powinszowania wstąpienia na tron od Dworu naszego.

Porucznik Delcombe dla odznaczaiącego się sprawienia pod Ximena (d. 1 Serpnia) wyniesiony został na kapitana gwardyi Królewskiey i otrzymał kawalerski krzyż orderu S. Ferdynanda. Siedmiu żołnierzy, którzy pod iego rozkazami zostawali, otrzymali srebrne medale.

Wyznaczona przez Ministra Zea Bermudez junta ma zlecenie poczynić ograniczenia w etacie naszych Posłów i Konsulów. Konsulaty drugiego rzędu są iuż zniesione.

Xżę San Carlos nieprzyiąć miał ofiarowanego mu Wielkorządstwa Nawarry Władze tey prowincyi podały Królowi z powodu zdarzenia w Taryfie adres, w którym wyraziły, iż Nawarczykowie gotowemi są krwią swoią bronić Tronu i Religii.

Uniwersytety nasze są zamknięte, poki wyznaczona kommissya nie ułoży planu nauk i Król go nie zatwierdzi.

Wiele osób opuścić musiało Vittoria.

Nieiaki de la Torre, u którego pod wizerunkiem Riego odbywały się tayne schadzki, skazany został na 10letnie galerowe roboty. W przód ieszcze oprowadzony był po ulicach z uwiązanemi u szyi wizerunkiem Riego i exemplarzem konstytucyi, które potem publicznie spalone zostały. Wiele osób z bandy w Kuensa schwytane zostało rozstrzelanych, a inne posłano na galery.

Nowy zamach rewolucyonistów przeciw Denia (w Walencyi) równie się nie udał, iak w Taryfie i Almeria. Wysłane przeciw nim woyska z Walencyi zmusiły ich do nayśpieśnieyszey ucieczki. Złączyli się potem z 4ma statkami, które z Oropeza widzianemi były i których poruszenia zdawały się bydz podeyrzanemi.

Kilkunastu bawiących w Gibraltarze wychodźców Hiszpańskich odpłynęli do Lizbony. Jenerał O' Donoiu umarł w pierwszem mieście.

Sądowe postępowanie przeciw konstytucyynym Regidorem stolicy iest publiczne; z wyrażonego iednak Krolewskiego rozkazu winni skazanemi tylko zostaną na kary pieniężne. Głównem przeciw nim oskarżeniem iest adres, w którym Municypalność w r. 1821 prosiła Króla, aby z Eskurial powrócił do Madrytu i oraz oddalił doradców, który sprzeciwiaią się politycznemu odrodzeniu kraiu.

P. Emanuel Ortiz, Intendent policyi w Katalonii, wydał pod d. 2 b. m. surowy rozkaz względem oddania broni, i t. d. ponieważ łaska Królewska od zaszłego w Taryfie zdarzenia na zakamieniałych buntownikach żadnego nie uczyniła wrażenia, owszem staraią się ciągle Tron i Ołtarze w Hiszpanii obalić. Czwarty artykuł tego rozporządzenia tak brzmi: „Gospodarze gościnni i kawiarni maią dać baczność, aby w ich domach prowa-

dzone nie były mowy podeyrzane, i aby nikt nieużywał wyrazow ublizaiących rządowi J. K. Mci i sprzyiaiących systematowi konstytucyi Stanow. Za nayrnnieyszem tego przestąpieniem każę gościnnie i kawiarnie pozamykać i na winnych ustawami przepisane kary rozciągnąć.,,

Rząd nie ogłosił dotąd nadeszłego od Jenerała Laserna z Peru doniesienia, rownie iako zawartey pożyczce, ktora, iak zapewniaią, ma bydź pewnie zawartą.

Z Londynu d. 15 Października.

Gazeta Dworska zawiera odroczenie Parlamentu do 4 Listopada.

Z Bombaiu nadeszły tu doniesienia do 22 Czerwca, a Gazety z Kalkuty do 2go, ktore zawieraią smutną wiadomość że woyska nasze d. 17 Maia pod Ramoo, na przodzie Chittagong, po kilkodniowych na przemiany szczęśliwych potyczkach z Birmanami znaczną poniosły klęskę. Przy odpłynieniu okrętu z Bombaiu nadeszła wiadomość, że Birmanowie opanowali Chittagong, przyczem 500 naszych ludzi zginęło. D. 9 Czerwca posłano z Madras oddział woyska z działami dla wsparcia naszego korpusu.

P. Edward Blaquiere powrócił tu na woiennym okręcie Amphitrit z Napoli di Romanii.

Gazeta z Tobant-Town (kraiu Van Diemen) pod d. 26 Marca żali się na nieprzychylność kraiowcow względem właścicieli plantacyy. Na gorze niebieskiey spalili niedawno chatę i zabili pastuchę. W połosma roku to iest od Czerwca 1816 do roku zeszłego zawinęło do tameyszego portu 336 okrętów, pomiędzy któremi przeszło 100 z portów Europeyskich.

Wysłany na nowe odkrycia okręt Griper, Kapitana Lion, widziany był w przepływie około przylądka Chesley w odnodze Hudson ku odnodze Repulse gdzie zimować zamyślał.

Od r. 1821 zniesioną została znaczna liczba opłat, iak n. p. od soli, słodu skor, rumu, stępla, i t. d. ktore skarbowi około poł dziewięta mill. Fs. przynosiły. Mimo tego iednak powiększa się corocznie przychod skarbowy. Kwota zaś krążących w kraiu pieniędzy iest ogromna: przez same pożyczki wyszło z Anglii zagranicę 47 million: 875,000 Fs. Stały ląd Europeyski (Portugaliia, Hiszpaniia, Daniia, Rossyia, Austryia, Prussy, Neapol, Grecyia) wziął 21 million: 465,000 Fs. a Ameryka (Mexyk, Kolumbiia, Peru, Chili, Brazyliia, Buenos-Ayres) 16 million: 350,000 Fs. Nie licząc znacznych summ włożonych w papiery rządu Francuzkiego.

W dzisieyszey Gazecie Goniec czytamy następuiący prywatny list z Paryża pod d. 11 Października: "Karol X. przemienił w 14 dniach więcey osób na Roialistow, niżeli 10ciolertnie przywrócenie Burbonów uczynić zdołało. Co pisma Francuzkie o popularności Monarchy i o iey skutkach opowiadaią, nie iest przesadzonem. Zapał powiększa się. Jego czynność, uprzeymość i staranność dania wszystkiem mniemaniom wolny do siebie przystęp, przypomina czasy Henryka IV. Jedni tylko liberaliści nie są ieszcze zaspokoionemi: im więcey iest im dozwolonem, tem więcey ieszcze żądaią. Nauczeni doświadczeniem r. 1819 i pod Ministerstwem Decazes postępuią teraz przezorniey; wszelako ich ulotne pisma zmieniły tylko tema: "Bardzo dobrze N. Panie, ale to niedosyć!,, Równie szkodliwe dobru publicznemu i razem proz

żne są usiłowania pewnego stronnictwa roialistów, ktore na chwilę połączyło się z swoiemi przeciwnikami (lewą stroną.) Obie ponowiią ustawicznie wieść, że Krol uda się do Fontainebleau, ponieważ dawniey zwyczaiem było Krolow Francuzkich z tego zamku wydawać uchwały względem zmiany swey rady. Lecz zmieniły się czasy i okoliczności zamiast dawnieyszey dworskiey kabały, nastał między Monarchą i Ministrami regularnie zwoływane reprezentcyyne izby. Z mownicy bywaią teraz spychani Ministrowie, ale od trzech lat tak daleko ugruntowana iest zgoda między Krolewską i prawodawczą władzą, iż tego wypadku przypuścić niemożna. Mimo tego iednak biega lista nowych Ministrow, która przez połączenie przeciwnych interesów i charakterow dosyć śmieszną wydaie się. Przypuściwszy nawet zmianę w radzie Krolewskiey, tedy ta pod Krolem, ktory pragnie utrzymywać rządy Brata swoiego, w dotychczasowym systemacie żadney niezrządzi zmiany.„

Odezwa Jenerała Adam (Lorda Kommissarza na wyspach Jonskich) przeciw Grekom zrządziła w stolicy powszechne i bolesne wrażenie, i mężowie, ktorzy interessuią się za bohaterskim tym ludem podali w tey mierze mocne przełożenie P. Canning, na które ieszcze odpowiedź nie nastąpiła, ale ustnie oświadczył się ten Minister za sprawą Grekow.

Podług doniesień z Stambułu pod d. 11 Września, Lord Strangford chciał okołozo na fregacie Medyna z dotychczasowym Sekretarzem poselstwa P. Hamilton do Anglii odpłynąć i P. Turner polecić sprawowanie innteressów.

Z dziesięciu młodzieńców Greckich którzy P. Blaquiere do Angli towarzyszyli, zginął ieden w podróży pod Baden. Pisma, ktore P. Blaquiere od Greckiego rządu przywiozł, odesłał wczoray deputowaney Greckim.

Właścicielom 4ch procentowych obligacyy, ktorzy nie przystali na znizenie dotychczasowey prowizyi, ale zwrotu kapitału żądali, wypłacano dnia 9 b. m. 4 mill. 900,000 Fs. gotowizną.

Bank Szkocyi zniżył prowizyią od depozytowych pieniędzy od 3 na 2 1/2 od sta. Przed 3 laty była 4 od sta.

Naynowsze Gazety z Buenos-Ayres dochodzą do 1go Sierpnia. Nadeszła przez Panama wiadomość o odprawieniu Olaneta od sławy Krola, zbiia doniesienie z Potosi, że w połowie Maia znaydował się ieszcze w tem mieście, i iako Vice-krol wyższego Peru mianował w 4 prowincyach samych kraiowcow urzędnikami. Z resztą doniesienia z Limy, ktore idź muszą przez Chili, bardzo późno do Buenos-Ayres przychodzą. Lekka jazda Boliwara krążyła około Limy i odcięła dowóz żywności do twierdzy Callao, ktorą zamyka ciągle Admirał Guise. Ten ie miał ieszcze bydź z Valpairaiso liniiowym okrętem o 45 działach zmocniony. W Buenos-Ayres, dokąd Dyrektor Freyre z nieszczęśliwey wyprawy przeciw wyspie Chiloe nie był ieszcze powrocił, obawiano się napadu Jndyianow, ktorzy podług zeznania dwoch uszłych więźniow czynili przygotowania do uderzenia na ten kray.

Teraźnieyszy rząd St. Domingo (Rzeplitey Hayti) co się tycze porządku i bezpieczeństwa bardzo iest chwalebny; podatki są niewielkie, rząd niema żadnych długow, owszem Prezydent Boyer mieć ma do rozrządzenia w skarbie publicznym do 12 mill. piastrów. Jest dla cudzoziemców przystępny i grzeczny, a w czynnościach rządowych nader czynny, za co cały kray iest mu przychylny. Z powodu ofiarowania wolnym Murzynom z innych kraiów za darmo gruntow, oczekuią ich wielu z północney Ameryki. Rząd czyni także przygotowania do odnowienia robot w kopalniach złota w Ciboa.

Były lekarz Napoleona na wyspie S. Heleny, Doktor Stockoe, który przez Gubernatora Hudson Lowe z tey wyspy oddalony został, powrocił tu z Ameryki, gdzie towarzyszył córce Jozefa Bonaparte. Były ten Krol posiada tam wiele gruntów, ale z resztą bardzo skromnie żyie.

Mamy tu Nowoiorgskie Gazety do 8. Września, podług których Kongres Kolumbiyski nad oznaczoną dawniey kwotę rekrutow, postanowił ieszcze 5000 wybrać kazać, i na koszta na to przeznaczył pewną kwotę z dochodów kraiowych, a resztę z pozyczki. Daley nowo zakładane plantacyie Kakao, cukru i indigo uwolnił na pewną lat liczbę od dziesięciny.

DODATEK
DO N[ro] 88.
GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA dnia 3 LISTOPADA 1824 roku we ŚRODĘ.

— *Z Krakowa.* —

TOWARZYSTWO DOBROCZYNNOŚCI
Wolnego Miasta Krakowa.

Przy początkowym otwarciu Domu Schronienia Ubogich, usunięcie żebractwa i próżniactwa na celu m[...]cym, zwróciło troskliwe uwagę na obmyślenie funduszów dobrowolnych wielkiemu temu zamiarowi odpowiadaiących, do czego Szanowna Publiczność sama, dla wsparcia cierpiącey Ludzkości zawsze skwapliwa, stosowne nastręczała środki. I tak między innemi wprowadziła chwalebny zwyczay, aby przy wieczornych, a szczególniey zimowych zabawach. Osoby w karty graiące, albo przynaymniey wygrywaiące grosz jaki podług upodobania do karbonek na to przeznaczonych udzielali; co w ciągu roku, iak początkowe Roczniki Towarzystwa Dobroczynności wskazuią, dość znaczny dla Ubóstwa przynosiło zasiłek.

A gdy takowa z zabawą i przyiemnością czułego Serca połączona ofiara (co niemożna iak tylko czasowemu przepomnieniu przypisać) przerwaną została; przeto Towarzystwo Dobroczynności na posiedzeniu pod dniem 9 Maia r. b. uchwaliło, pamięć tego chwalebnego i już od Szanowney Publiczności z uwielbieniem przyiętego zwyczaiu przez ogłoszenie w Gazetach, i rozesłanie ninieyszey odezwy po domach, odnowić.

Niewątpi toż Towarzystwo, iż Szanowna Publiczność przypomnienie ninieysze iako zgodne z Jey szlachetnemi uczuciami łaskawie przyiąć, a Szanowne Gospodarstwo karbonki w tym celu przysposobić raczą, zebraną zaś ilość pieniężną na ręce JW. Prezesowey Towarzystwa Dobroczynnosci Hrabiny z Wodzickich Małachowskiey, lub W. Kassyera tegoż Towarzystwa Jakóba Mączeńskiego składać zechcą.

W Krakowie d. 26 Października 1824.

Umieściliśmy byli w tuteyszey Gazecie przed nieiakim czasem, wyięte z pism zagranicznych doniesienie o odkryciu zadziwiaiącem Döbereinera względem zapalania się płomieniem Platyny od Gazu Wodorodnego, które osoby czytaiące bardzo interessowało. Fenomen ten i z tego względu zdawał się bydź osobliwszym, iż powstaie z działania nay-

lżeyszey istoty iaką tylko znamy w naturze na naycięższą: biorąc bowiem cię-żar gatunkowy Gazu Wodorodnego — 0,0732 a Platyny — 23,543, podług ostatnich doświadczeń Pana Cloud, wypada, że Platyna iest przeszło 247,196 razy cięższa od Gazu Wodorodnego: luboć później podobne fenomena i w innych istotach postrzeżono, ale nie tak wyraźne i przy rozgrzaniu ich wprzódy do wysokiego stopnia.

Gdy Gabinet fizyczny zaopatrzywszy się później w Platynę, przysposobił do tego Platynę gębczastą, która, iak wiadomo z podwóyney soli otrzymuie się; mamy ukontentowanie uwiadomić Miłośników nauk fizycznych, iż doświadczenie tego fenomenu można widzieć w Gabinecie fizycznym o zwyczayney godzinie przepisaney, to iest o 10 zrana po ukończoney prelekcyi Fizyki. Doświadczenie to widzieć można będzie połączone z przystósowania korzystnem do uyścia go zamiast krzesiwa elektrycznego, tak powszechnie znanego z Elektroforem, gdy przez zakrzywiony kapillarny otwór, wypadaiący prąd Gazu Wodorodnego na Platynę gębczastą wydaie płomień i zapala świecę.

Niemamy dotąd lepszego tłómaczenia tego fenomenu nadto, że Platyna ma własność zistaczania dwóch Gazów z sobą gaz piorunuiący składaiących; ile że Tenard i Dulong w doświadczeniach postrzegali kropelki wody na bokach naczynia. *Markiewicz.*

Z Wiednia d. 25 Października.

Dwor nasz zawdział z rokazu N. Cesarza po zmarłey Królewnie Sardyńskiey Maryi Annie Karolinie, owdowiałey Xiężnie Chablais, na 10 dni żałobę.

Na pierwszem ogólnem zgromadzeniu akcyionistow pierwszego Austryiackiego porękoymiego za ogień towarzystwa, P. Bernard Baron Eskeles obrany został prezesem tego towarzystwa.

Z Berlina d. 26 Października.

J. C. iW. Wielki Xżę Mikołay wyiechał ztąd do Drezna.

Ces. Rossyyski polowy Strzelec Nidelski przeiechał tędy gońcem z Paryża do Petersburga.

Z Drezna d. 11 Października.

Onegday wyiechał ztąd do Warszawy J. C. W. Wielki Xżę Rossyyski Konstanty, dla widzenia się z Bratem swoim Wielkim Xięciem Michałem; lecz wkrotce tu powróci.

Pomiędzy obecnemi tu cudzoziemcami znayduie się także syn Marszałka Lannes, Xżę Montebello, który zaślubić się ma z Rossyyską Hrabianką.

Xżę Wittgenstein przybył tu wczoray z Paryża.

Doniesienia o ostatnim iarmarku Lipskim nie są wcale pomyślne. Podobnież tegoroczne wystawienie obrazow było, podług zdania znawcow nader mizerne.

Od brzegów Menu d. 20 Października.

JO. Panuiący Xżę Brunświcki w powrocie z podróży do Francyi, przybył do Karlsruhe i iadł obiad u W. Xcia, potem udał się do swey Babki, Margrabiny Amalii Badeńskiey.

Ortopedyyski zakład Doktora Heine w Wirchurgu rozpoczął d. 13 b. m. obchód imienin Króla balem, na którym znaydowało się mnostwo osob przybyłych

na uleczenie do tego zakładu z Francyi, Anglii, Pruss, od Renu i Donaiu. Instytut ten nabiera codziennie większey wziętości i coraz więcey przybywa do niego o poratowanie chorych.

Zawarta między Wirtembergiem i Hohenzollern-Sigmaringen celna opłata tycze się szczegolniey tytuniu. Handluiący tytuniem i tabaką podzielonemi są na 3 klassy i płacą od 1 do 25 ZR. która opłata przeznaczoną tymczasowo iest na utrzymanie szkoły łacińskiey w Heidingen.

Nowy bity gościniec z Neuchatel przez Dollberg do Bazylei iest bliski, ukończenia, i idzie tylko o to, czyli związki handlowe przezeń się powiększą.

Teatr Narodowy.

We Czwartek dnia 4 Listopada r. b. daną będzie Traiedyia w 5 aktach, z francuzkiego wierszem przełożona: *Alzyra, czyli Amerykanie.*

W Niedzielę zaś d. 7, daną będzie nowa Komedyio-Opera w 2 aktach, z francuzkiego PP. Rousseau, Dessaugiers i Mesuard na iezyk polski przełożona: *Poczciwy Izraelita.* Poczem dany będzie Balet układu JP. Heiss, znanego z swey zdatności Baletmaystra, z muzyką Pana Wolanek, Kapelmaystra przy Teatrze Jego Ces: Krol: Mci w Pradze: *Pasterze w górach Alpeyskich*, czyli *ostrożność niepożyteczna.*

Dnia 2 Listopada 1824 r.

Cena Zbóż rożnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł.	gr.	2. Zł.	gr.	3. Zł.	gr.	4. Zł.	gr.
— *Pszenicy*	10	20	10	—	9	15	9	—
— *Zyta*	7	—	6	15	6	—	5	—
— *Jęczmienia*	5	—	4	15	4	—	—	—
— *Owsa*	3	24	3	18	3	12	3	6
— *Jagieł*	15	—	14	—	13	—	12	—
— *Grochu*	7	—	6	15	6	—	—	—
— *Rzepaku*	15	—	14	—	13	—	12	—

W Gdańsku dnia 25 Października.

Łaszt 30 Korcy wynoszący.

Pszenicy	od	Złp.	480	do	600.
Żyta	—	—	210	—	240.
Jęczmienia	—	—	180	—	198.
Owsa	—	—	162	—	180.
Grochu	—	—	270	—	300.

LOTERYIA KRAIOWA.

W 110 Ciągnieniu dnia 3 Listopada r. b. w przytomności osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały Numera następuiące:

41. 81. 37. 63. 85.

Przyszłe 111 Ciągnienie dnia 10 Listopada r. b. przypada.

Bieg Pieniędzy

W Krakowie d. 24 Października.

Czer: Zł: Holl: monetą Courant Złp.	20	gr.	14
detto Cesarski	—	20	— 8
Fryd. Pruskie	—	36	— —
Louidor	—	—	— —
zoto frankówki	—	34	— —
Szeiny Wiedeńskie za 100 .	—	245	— —
Złoty ryński Szeinami .	—	1	— 24

DONIESIENIA.

Pisarz Trybunału I. Instancyi M. W. Krakowa i iego Okręgu, podaie do publiczney wiadomości, iż drugie piętro domu w Mieście Zydowskim Kazimierzu pod L. 92 stoiącego Star: Samuela Köstenberga własne, przez publiczną Sądową Licytacyą przedane będzie, a to na satysfakcyą długu z mocy Kontraktu przed Nott: Olearskim w dniu 23 Stycznia 1821 zawartego w Aktach hipotecznych M. W. Krakowa Voll: VII ks. Jngrossacyi na karcie 305 pod L. 49 intabulowanego, z którego okazuie się, iż Star: Samuel Köstenberg handlowi tutevszemu Piotara Steinkeller winien Summę 1015 talarow pruskich z prowizyią od dnia 23 Stycznia 1822 i, kosztami.

Protokół zaięcia tey nieruchomości uskutecznił Komornik Woyciech Skorczyński w dniu 9 Czerwca 1823 r. Akt ten zaięcia w Aktach hipotecznych M. W. Krakowa Voll: III ks. zaięcia na karcie 508 pod L. 78 dnia 31 Października 1823 wpisanym został.

Przedaż tego drugiego piętra odbywać się będzie na Audyencyi publiczney Trybunału I. Jnstancyi za popieraniem W. Adama Krzyżanowskiego P. C. D. Patrona iako pełnomocnika handln tuteyszego pod Firmą Piotr Steinkeller. Szacunek tego drugiego piętra ustanowiony iest Wyrokiem Sądowym dnia 29 Maia 1824 w ilości Złp. 4000.

Warunki tey Licytacyi Sądownie zatwierdzone są następuiące:

1) Chcący licytować złoży iako vadium 400 Złp. które wrazie nie dotrzymania warunków licytacyi utraci, i nowa licytacyia na koszt iego będzie ogłoszona, od którego vadium popieraiący wolnym iest.

2) Koszta popierania licytacyi w dni ośm po licytacyi popieraiącemu Patronowi z vadium zapłacone będą.

3) Podatki za dwa lata zaległe nabywca zapłaci i w szacunku mieć będzie potrącone.

4) Nabywca handlowi Steinkellera wierzytelność iego w miarę wystarczaiącego szacunku zapłaci.

5) Po dopełnieniu tych Warunków nabywca Dekret Dziedzictwa i possessyą kupioney nieruchomości drugiego piętra otrzyma.

Wzywaią się zarazem wszyscy Wierzyciele i osoby prawo rzeczowe do tego piętra maiące, aby pod prekluzyą, na pierwszym terminie licytacyi, złożyli na Audyencyi Trybunału wszelkie tytuły swych wierzytelności, zwykazem mianych pretensyi i ustanowieniem Adwokata.

Do takowey licytacyi wyznaczaią się trzy termina.

Pierwszy	dnia	25	Stycznia	1825.
Drugi	—	25	Lutego	—
Trzeci	—	20	Marca	—

W Krakowie dnia 23 Października 1824 r.

Kuliczkowski Pisarz Tr.

Sąd Dominikalny Dóbr Państwa Mährisch-Budwitz, Hrabiego Maxymiliana Wallis dziedzicznych, w powiecie Znaimskim, Margrabstwie Morawskim leżących ninieyszem obwieszcza: iż po zmarłym Janie Negedly, byłym Rewidencie Rachunków przy Sądzie tuteyszym, mocą Testamentu iego, Magdalena Negedly, Córka rodzona Wilibalda Negedly, Brata Testatora, podług liczby głów, powołaną została na Sukcessorkę.

Gdy mieysce iey pobytu nie iest wiadomem, a łatwo bydź może, iż taż, w Państwach dziedzicznych Ces: Austr: nie znayduie się: przeto Sąd tuteyszy Dominikalny postanowił i przydał iey zastępcę i kuratora nieobecności, w osobie Pana Schopf Justycyaryusza tu zamieszkałego.

O czem wspomniona Magdalena Negedly mocą ninieyszego Edyktu, w tym uwiadomia się celu, ażeby w przeciągu 3ch miesięcy, ustanowionemu Kuratorowi, albolitéż wprost Sądowi tuteyszemu, o użyciu i mieyscu pobytu swego, wiadomość udzieliła, gdyż w razie przeciwnym uważaną będzie wprawdzie za żyiącą, lecz iako z zamieszkania swego niewiadomą, spadek w miarę ilości głów podzielonym, a scheda sukcessyyna na głowę iey przypadaiąca, do Depozytu Sądowego złożoną będzie.

Dan w Sądzie Dominikalnym Państwa Mährisch-Budwitz dnia 25 Sierpnia 1824 roku.

Za zgodność tłómaczenia:
Raubach.